

Nr 225.

Av herrar **Moberger** och **Hamrin**, om ändrad lydelse av 17 §
5 mom. i förordningen angående försäljning av rusdrycker.

Redan vid första tillämpningen av förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker visade det sig, tvärt emot vad riksdagen vid lagens antagande torde ha förutsett, att förordningen framkallat en betydlig ökad bolagsbildning för detaljhandel med rusdrycker. Vid ansökningstidens utgång 1918 framgick det nämligen, att ej mindre än 65 nya bolag, varav ej mindre än 41 bolag i Kristianstads och Malmöhus län tillsammansantagna, ingivit ansökan om upplåtande av rättigheter till detaljhandel med spritdrycker, vin och öl. Då det ur flera synpunkter måste anses mindre önskvärt, att ett stort antal rusdrycksförsäljningsbolag finnas, hemställde kontrollstyrelsen hos Kungl. Maj:t om ändring av 17 § mom. 5 i rusdrycksförsäljningsförordningen i syfte att begränsa bolagens antal. Med anledning därav föreslog Kungl. Maj:t vid 1918 års lagtima riksdag i proposition nr 363, att följande bestämmelse måtte intagas i 17 § mom. 5 av förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker: Rätt till detaljhandel må icke inom något län upplåtas till större antal bolag än som motsvarar ett bolag för varje påbörjat femtiotusental av länets folk-mängd vid utgången av året före det, under vilket ansökan om dylik rätt senast bort ingivas, och i intet fall till flere bolag än som under år 1918 inom länet utövade rättigheter till detaljhandel med brännvin.

I anledning av denna proposition yrkades i en motion nr 440 i denna kammare av undertecknade, »att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse av 17 § 5 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, att inom intet län må upplåtas detaljhandelsrätt till större antal bolag än som

motsvarar ett bolag för varje *fullt* femtiotusental av länets folkmängd och i intet fall till flera bolag än som under år 1918 inom länet utövade rättigheter till detaljhandel med brännvin eller som för år 1919 erhållit rätt till detaljhandel med rusdrycker eller det eventuellt mindre antal, som framdeles kan erhålla dylik rätt.»

Beträffande motiveringen hänvisas såväl till ovanberörda proposition nr 363 som till motionen.

Med anledning av nämnda proposition och i ärendet väckta motioner beslöt andra kammaren för sin del följande lydelse av 17 § 5 mom. av rusdrycksförsäljningsförordningen:

17 §.

5. Har ansökning blivit avstyrkt av stadsfullmäktige eller kommunalstämma inom den kommun, där försäljningen är avsedd att äga rum, må densamma ej bifallas. Rätt till detaljhandel må icke inom något län upplåtas till större antal bolag än som motsvarar ett bolag för varje fullt femtiotusental av länets folkmängd vid utgången av året före det, under vilket ansökan om dylik rätt senast bort ingivas, och i intet fall till flera bolag än som under år 1918 eller, där ansökningen avser senare år än 1919, under det nästföretgånga året inom länet utövat rättigheter till detaljhandel med rusdrycker. Medgiver Konungens befallningshavande — — — — — fattat detsamma.

Första kammaren däremot avlog såväl Kungl. Maj:ts proposition som alla i ärendet väckta motioner, vadan alltså Kungl. Maj:ts initiativ i frågan ej ledde till någon påföljd.

I sin ovanberörda framställning, vilken låg till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 363, uttalade kontrollstyrelsen bland annat: »Även om det icke är säkert, att alla dessa bolag (nämligen de nya) erhålla oktroj av vederbörande myndigheter, torde emellertid åtskilliga av dessa bolag erhålla tillstånd till detaljhandel.» Denna kontrollstyrelsens farhåga beträffande vissa länsstyrelsers förmåga att emotstå framställda anspråk på nya rättigheter har tyvärr visat sig alltför välgrundad.

Undersöker man, huru många nya försäljningsbolag av vederbörande länsstyrelser erhållit oktroj för 1919 (eller längre tid), så finner man, att i 7 län ha sammanlagt 39 bolag utöver antalet 1918 oktrojerats. Dessa län äro:

	Antal nya bolag.
Stockholms län	1
Östergötlands län	1
Kristianstads län	12
Malmöhus län	22
Skaraborgs län	1
Värmlands län	1
Gävleborgs län	1
<hr/> Summa 39 nya bolag.	

Särskilt anmärkningsvärt är det stora antal nya bolag, som fått oktroj i Skåne, nämligen 12 bolag inom Kristianstads län och 22 bolag inom Malmöhus län. Med äldre bolag ha de båda länen nu resp. 18 och 46 försäljningsbolag. Det torde av alla kunna medgivas, att bolagens antal i dessa båda län är olämpligt stort.

Vi anse oss ej böra undandraga riksdagens ledamöter att få del av tvenne tillståndsbevis, vilka meddelats av länsstyrelsen i Malmöhus län åt nya bolag. De äro verkligen av den art, att det med rätta kan sägas, att reflexionerna göra sig själva. När man ser, huru lättvindigt det på vissa håll går att erhålla försäljningsrättigheter, kan man ej gärna finna annat än att en rättelse härutinnan är väl behöflig. De båda tillståndsbevisen lyda som följer:

Tillståndsbevis.

Kungl. Maj:ts befallningshavande finner skäligt jämlikt 17 § i kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker meddela Bara restaurantaktiebolag rättighet att under åren 1919, 1920 och 1921 å restaurant Bokskogen inom Bara socken utskänka vin och öl å sön- och helgdagar efter klockan sju eftermiddagen jämväl annorledes än vid måltid åt spisande gäster, och skall därvid de inskränkningar och villkor gälla, att utskänkningen årligen får äga rum endast under tiden från och med den 1 maj till och med den 15 september, att utskänkningen dagligen skall upphöra vid sista ordinarie tågs avgång från Bokskogens station, samt att bolaget skall hålla tillräcklig polisbevakning för ordningens upprätthållande inom restaurationsområdet.

Malmö i landskansliet den 10 december 1918.

B. DE LA GARDIE.

Fritz Hallberg.

Tillståndsbevis.

Kungl. Maj:ts befallningshavande finner skäligt att med stöd av 17 § i kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker meddela aktiebolaget Bökebergs restaurant rättighet att under 1919, 1920 och 1921 å Bökebergs nuvarande restaurant inom Hyby socken utskänka vin och öl å sön- och helgdagar efter klockan sju eftermiddagen jämväl annorledes än vid måltid åt spisande gäster, och skall därvid de inskränkningar och villkor gälla, att utskänkningen skall upphöra klockan nio eftermiddagen, att, därest under sön- och helgdagar dans förekommer, dansen icke får börja före klockan tre eftermiddagen och ej heller äga rum under den tid gudstjänst pågår i församlingens kyrka samt att bolaget skall hålla behöflig polisbevakning ävensom lämplig lokal för inhysande av personer, som av polisbetjäningen omhändertages.

Malmö i landskansliet den 10 december 1918.

R. DE LA GARDIE.

Fritz Hallberg.

Då det sålunda visat sig, att en bestämmelse om inskränkning i försäljningsbolagens antal är av behovet påkallad, ha vi ansett oss böra ånyo bringa frågan under riksdagens prövning, och anse vi oss därvid böra stanna vid den formulering, som andra kammaren förra året gav 17 § 5 mom. i rusdrycksförsäljningsförordningen.

På grund av det anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta, att 17 § 5 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker m. m. skall erhålla följande lydelse:

17 §.

5. Har ansökning blivit avstyrkt av stadsfullmäktige eller kommunalstämman inom den kommun, där försäljningen är avsedd att äga rum, må densamma ej bifallas. Rätt till detaljhandel må icke inom något län upplåtas till större antal bolag än som motsvarar ett bolag för varje fullt femtiotusental av länets folkmängd vid utgången av året före det, under vilket

ansökan om dylik rätt senast bort ingivas, och i intet fall till flera bolag än som under år 1918 eller, där ansökningen avser senare år än 1919, under det näst förutgångna året inom länet utövat rättigheter till detaljhandel med rusdrycker. Medgiver Konungens befallningshavande — — — — — fattat detsamma.

Stockholm den 21 januari 1919.

E. Moberger.

Felix Hamrin.
